

Danyýel kitaby — bir ýüz on ýedinji bölüm

Ýakynda Geljek Ýekşenbe Kanunynyň Aýan Edilişi: Gaçmak Belgisiniň Tipologik Seljermesi

Jeff Pippenger

2024-03-05

Uýam Waýt tizden çykjak ýekşenbe kanunyny miladynyň 66-njy ýylynda Iýerusalimi gabap alan Rim goşunlary arkaly öňden nyşanlanan “alamat” diýip kesgitleýär; şeýle etmek bilen, ol görüp hem görmeýän, eşidip hem eşitmeýän bir topary kesgitleýär.

Bakyýet biziň önümizde uzaýar. Perde indi galdyryljak bolýar. Biz, bu dabaraly, jogapkärli orny eýeleýänler, daş-töweregimizde janlar heläk bolup barýarka, öz bähbitçi rahatlygy söýgümeze ýapyşyp, näme edýäris, näme hakda pikir edýäris? Biziň ýüreklerimiz düýbünden gatapmy? Başgalaryň gutulyşy üçin etmelidigimiz bir işimiziň bardygyny duýup ýa-da düşünip bilemzokmy? Doganlar, siz gözi bolup görmeýänleriň, gulagy bolup eşitmeýänleriň toparyndansyňyzy? Hudaýyň Öz islegini bilmekligi size bermegi biderekmi? Onuň size duýdurýş üstüne duýdurýş ibermegi biderekmi? Ýere geljek zatlar baradaky ebedi hakykatyň beýannamalaryna ynanýarsyňyzy, Hudaýyň höküm-sudunyň halkyň üstünde sallanyp durandygyna ynanýarsyňyzy, şonda-da heniz rahatlykda, ýaltalykda, biperwaýlykda, lezzeti söýüp oturyp bilýärsiňizmi?

“Indi Hudaýyň halky üçin öz mähirini bu dünýä baglamak ýa-da hazynasyny onda ýygnamak wagty däl. Irki şagirtler ýaly, biziň çöllük we ýalňyz ýerlere gaçybatalga gözlemäge mejbur boljak wagtymyz uzakda däl. Rim goşunlarynyň Iýerusalime gabaw etmegi Ýahudadaky mesihçiler üçin gaçmagyň alamaty bolşy ýaly, biziň ýurdumyzda papalyň sabatyny mejbury edýän permanyň üsti bilen häkimiýetiň öz üstüne alynmagy hem biziň üçin duýdurýş bolar. Şonda uly şäherleri terk etmegiň wagty bolar; bu hem daglaryň arasynda gözden uzak ýerlerde ýerleşýän aýrybaşga öýlere gitmek üçin, soňra kiçi şäherleri terk etmäge taýýarlyk bolar.” Testimonies, 5-nji jilt, 464.

Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda ýakynda güýje girjek ýekşenbe kanuny, “uly şäherlerden çykyp gitmek, kiçi şäherlerden hem çykyp gitmäge taýýarlyk hökmünde daglaryň arasynda çet ýerde ýerleşýän tenhalyk öýlere gitmek” üçin berlen duýdurýş nyşanydyr. Laodikýa Adventizmi, Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda ýüze çykjak ýekşenbe kanuny krizisiniň, The Great Controversy-da aýdylan “nyşanyň” amala aşmagydygyny esasan bilmezlikde galýar. Ol üç ýarym ýylyň başyndaky “nyşan” bilen öňden şekillendirilendir. Milady 66-njy ýylda getirilen Iýerusalimiň ilkinji gabawynda amala aşan şol “nyşan”, ýakynda geljek ýekşenbe kanuny wagty ýokary galdyrylýan “baýdaknyşany” öňden alamatlandyrýar.

Iýerusalimiň hakykatda weýran edilmegi biziň eýýamymyzyň 70-nji ýylynda Tit tarapyndan amala aşyryldy, we Titusiň gabawy ilki bilen biziň eýýamymyzyň 66-njy ýylyndaky Sestiýusyň gabawynda nusgalanyp görkezilipdi, çünki Isa hemişe bir zadyň ahyryny şol zadyň başlangyjy arkaly suratlandyrýar. Isanyň gaçmak üçin beren “alamaty” Titusiň gabawy däl-de, Sestiýusyň

başlangyç gabawydy. Biri başlangyçdaky gabawdy, beýlekisi bolsa ahýrdaky gabawdy.

„Iýerusalimiň weýran edilmeginde bir hem bolsa hristian heläk bolmady. Mesih Öz şägirtlerine öňünden duýduryş beripdi, we Onuň sözlerine iman edenleriň hemmesi wada edilen alamaty garap-saklap durdy. Isa: „Iýerusalimiň goşunlar tarapyndan gursalýandygyny gören wagtyňyzda, onuň harabaçylygynyň golaýlandygyny biliň. Şonda Ýahudadakylaryň daglara gaçsınlar; onuň içinde bolanlar çyksynlar“ diýipdi. Luka 21:20, 21. Cestiýiň ýolbaşçylygyndaky rimliler şäheri gurşap alanlaryndan soň, derhal hüjüm etmek üçin hemme zat amatly görünýän wagtynda, olar garaşylmadyk ýagdaýda gabawy taşladylar. Gabalananlar üstünlikli garşylyk görkezmekden umydyňy üzüp, boýun bolmagyň öň ýanyndakalarynda, rim serkerdesi hiç bir görünýän sebäpsiz öz goşunlaryny yza çekdi. Emma Hudaýyň rehimli ylahy işi wakalary Öz halkynyň peýdasy üçin ugrukdyrýardy. Wada edilen alamat garaşýan hristianlara berlipdi, indi bolsa Isany halasgär hökmünde kabul edip, Onuň duýduryşyna boýun bolmak isleýänleriň hemmesine mümkinçilik döredilipdi. Wakalar şeýle dolandyryldy welin, ne ýehudiler, ne-de rimliler hristianlaryň gaçyp gitmegine päsgel berip bildiler. Cestiý yza çekilen badyna, Iýerusalimden çykyp gelen ýehudiler onuň yza çekilýän goşunynyň yzyndan kowdular; we iki tarap hem şeýle doly meşgul bolýarkalar, hristianlar şäherden çykyp gitmäge mümkinçilik tapdylar. Şol wagtda, olary saklamaga synanyşyp biljek duşmanlardan ýurt hem arassalanypdy. Gabaw döwründe ýehudiler Çatyr baýramyny bellemek üçin Iýerusalimde ýygananlygy sebäpli, bütin ýurtdaky hristianlar hiç bir azar görmezden gaçyp gutulmagy başardylar. Olar haýal etmän howpsuz ýere — Ýordanyň aňyrsyndaky Pereýa ýurdunyň Pella şäherine gaçdylar.“ Uly Dawalylyk, 30.

Kestiýiň b.e. 66-njy ýylynda Iýerusalime eden gabawy, Mesihniň şol taryhyň mesihileri üçin ýazdyryp goýan duýduryş “alamatynyň” amala aşmagy boldy; emma b.e. 70-nji ýylda Titusyň gabawy gaçyp gutulmak üçin hiç bir “alamat” bermedi. Şol gabawda şäherde indi hiç bir mesihi galmandy, we şol soňky gabaw Iýerusalýemiň weýran edilmegine getirdi; Iýerusalýemiň weýrançylygynda bolsa “birje-de mesihi heläk bolmady”, çünki mesihiler şol taryhyň başynda gaçyp gutulypdylar.

Ýewreý goşunlary, Sestiniň we onuň goşunynyň yzyndan kowup barýarkalar, olaryň yzky hataryna şeýle bir gazaplylyk bilen çozdular welin, olary bütinleý ýok bolmak howpy astynda goýdular. Rimliler öz yza çekilişlerini örän uly kynçylyk bilen amala aşyryp bildiler. Ýewreýler bolsa diýen ýaly ýitgisiz gutulyp, oljalary bilen ýeňiş dabarasynda Iýerusalime dolanyp geldiler. Şeýle-de bolsa, bu daşky üstünlük olara diňe betbagtlyk getirdi. Ol olarda rimlilere garşy şol bir tutanýerli garşylyk ruhuny oýardy; hut şol ruh hem tiz wagtda höküm edilen şäheriň başyna aýdyp bolmaz hasratlary getirdi.

Tit tarapyndan gabaw täzeden başlananda, Iýerusalime inen heläkçilikler aýyrgançdy. Şäher Pesah baýramynyň wagty gabalandy, şonda onuň diwarlarynyň içinde millionlarça ýehudy ýygnanypdy. Beýik Jedel, 31.

66-njy ýylda Çadyrlar baýramyndan 70-nji ýylda Pasha baýramyna çenli üç ýarym ýyl bolýar; bu bolsa pygamberlik taýdan müň iki yüz altmyş gündür. 66-njy ýyldan 70-nji ýyla çenli butparaz Rim mukaddes ýeri we goşuny aýak astyna aldy; edil şonuň ýaly-da, papalyk Rimi 538-nji ýyldan

1798-nji ýyla çenli kyrk iki aýlap mukaddes şäheri depeläp geçdi.

Ýöne ybadathananyň daşyndaky howlyny hasaba alma, ony ölçeme; çünki ol başga milletlere berlidir. Olar mukaddes şäheri kyrk iki aýlap aýak astyna salarlar. Ylham 11:2.

Hem butparaz Rim, hem-de papalyk Rim Iýerusalimi müň iki ýüz altmyş gün (ýyl) basyp ezdi; şeýlelik bilen häzirkiz zamanyň Riminiň soňky günleriň ruhy Iýerusalimini simwoliki müň iki ýüz altmyş gününň dowamynda basyp-ezejegini görkezdi. Ol simwoliki döwür ölümlü ýara sagalan wagtynda, Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda tizden güýje girjek ýekşenbe kanunyndan başlar.

Men onuň başlarynyň biriniň ölüm ýarasyny alan ýaly bolandygyny gördüm; emma onuň ölüm ýarasy sagaldy. Bütin dünýä haýwana haýran galyp, onuň yzyna düşdi. Olar haýwana güýji beren aždahany ybadat etdiler; şeýle hem haýwana ybadat edip: «Haýwana meňzeş kim bar? Oňa garşy söweş etmäge kim ukyply?» diýdiler. Oňa uly sözleri we küfürleri aýdýan agyz berildi; hem-de oňa kyrk iki aý dowam etmäge häkimiýet berildi. Ylham 13:3–5.

Papanyň yzarlamagynyň nyşanly kyrk iki aýy ýekşenbe kanuny krizisiniň “sagady”dyr. Şol “sagat” bir “alamat” bilen (baýdak bilen) başlanýar hem-de “alamatlar” bilen tamamlanýar. Ýekşenbe kanunyndaky baýdagyň “alamaty” henizem Babilde galýan islendik mesihçileri beýleki depelerden beýgeldilen (ýokary göterilen) şöhratly mukaddes daga gaçmaga mejbur eder.

Soňky günlerde şeýle bolar: Rebbiň öýüniň dagy daglaryň depesinde berk gurlar we baýyrlardan ýokary galdyrylar; ähli milletler oňa tarap akarlar. Köp halklar gidip şeýle diýerler: «Geliň, Rebbiň dagyna, Ýakubyň Hudasyň öýüne çykalyň; Ol bize Öz ýollaryny öwreder, biz hem Onuň ýodalarynda gezeris». Çünki kanun Siondan çykar, Rebbiň sözi bolsa Iýerusalimden. Işaya 2:2, 3.

Ýekşenbe gününe ybadaty mejbury edýän perman çykarylanda şäherlerden gaçmak, hem miladynyň 66-njy ýylyndaky mesihçileriň gaçyşy, hem-de miladynyň 538-nji ýylynda çöl-beýewana gaçan ybadathananyň gaçyşy bilen önünden nyşan edilipdi.

Soňra aýal çöle gaçdy; ol ýerde onuň üçin Hudaý tarapyndan taýýarlanan bir ýer bardy; ol ýerde ony müň iki ýüz altmyş gün bakmalydylar. Ylham 12:6.

Iýerusalimiň ýok edilmegi ilkinji gabawdan soňky gabawa çenli üç ýarym ýyl dowam etdi, emma ýetip gelýän ýok ediliş baradaky duýduryş habary ýedi ýyllap berildi: ilkinji gabawdan öň üç ýarym ýyl we ondan soň üç ýarym ýyl.

Mesihini Iýerusalimiň weýran bolşy barada aýdan ähli önünden aýdanlary hatma-hat ýerine ýetdi. Ýahudylar Onuň duýduryş sözleriniň hakykatyny başdan geçirdiler: «Nähili ölçeg bilen ölçeseňiz, size-de şonuň bilen ölçeljekdir». Matta 7:2.

“Alamatlar we gudratlar peýda boldy, betbagtçylygy we heläkçiligi önünden duýdurýardy. Gijäniň goýnunda ybadathananyň we gurbanlyk sypasynyň üstünde adaty däl bir nur saçdy. Gün ýaşanda bulutlaryň üstünde söweşe ýygnaýan arabalaryň we söweşijileriň şekilleri görünýärdi. Mukaddes ýerde gije hyzmat edýän ruhanylar syrly seslerden howsala düşdüler; ýer titredi, we köp sesleriň: «Geliň, bu ýerden gideliň» diýip gygyrýandygy eşidildi. Gündogar

tarapdaky uly derweze, şeýle bir agyrdy welin, ony ýigrimi çemesi adamyň zordan ýapyp bilýän, hem-de berk daşa düşelen ýerde çuň oturdylan äpet demir gulpdyr tirsekler bilen berkidilen şol derweze, görüňýän hiç bir täsir bolmazdan, ýarygijede açyldy.—Milman, The History of the Jews, 13-nji kitap.”

“Ýedi ýylyň dowamynda bir adam Iýerusalimiň köçelerinde ýokary-aşak gezip, şähre geljek betbagtçylyklary yglan etmegini dowam etdirdi. Gije-gündiz ol şu wagşy matam aýdymyny gaýtalap durdy: ‘Gündogardan bir ses! günbatardan bir ses! dört ýelden bir ses! Iýerusalime garşy bir ses we ybadathana garşy bir ses! öýlenýän ýigitlere we gelinlere garşy bir ses! bütün halka garşy bir ses!’ — Şol ýerde. Bu täsin jandar türmä basyldy we gamçylanyp jezalandyryldy, emma onuň dodaklaryndan hiç bir arz-şikaýat çykmady. Kemsitmä we süteme jogap hökmünde ol diňe şuny aýtdy: ‘Iýerusalime waý, waý!’ ‘onda ýaşaýanlara waý, waý!’ Onuň duýduryş nidasyňyň sesi, özi öňünden aýdyp beren gabawda öldürilýänçä, kesilmedi.” Uly göreş, 29, 30.

Miladynyň 70-nji ýylynda hakyky Iýerusalimiň soňky weýran edilmeginiň önüsyndasynda “nyşanlar we täsinlikler” bolup geçdi; olar “betbagtçylygy we heläketi” görkezýärdi. Duýduryjy “nyşanlar” ilkinji gabawdan öň üç ýarym ýyl dowamynda, şeýle hem weýrançylyga alyp baran üç ýarym ýylyň dowamynda ýüze çykdy. Geljekdäki weýrançylygy görkezýän “nyşanlar” (köplükde) gaçmak barada duýduryş berýän “nyşan” däl-de, synag möhletiniň golaýda tamamlanjakdygynyň yglanydy.

538-nji ýyldan 1798-nji ýyla çenli ruhy Iýerusalimiň aýak astyna salynmagynda gaçyp gutulmak barada berlen “alamat”, weýran ediji ýigrenji zadyň ýüze çykmagy, ýagny “günäniň adamy”nyň, “heläkçiligiň ogly” hökmünde “aýan edilmegi” boldy; ol “Hudaý diýlip atlandyrylýan ýa-da sežde edilýän ähli zatlara garşy çykýar hem-de özüni olaryň hemmesinden beýgeldýär; şeýlelikde, ol Hudaý hökmünde Hudaýyň ybadathanasynda oturyp, özüniň Hudaýdygyny görkezýär.”

Şonuň üçin siz pygamber Danyýel tarapyndan aýdylýp, weýrançylygyň ýigrenji zady mukaddes ýerde duranyny görmeginizde, (okaýan oňa düşünsün), Matta 24:15.

Şol taryhyň mesihçileri şol “alamaty” tananlarynda, müň iki yüz altmyş ýyllyk çöl-beýewana gaçdylar.

Ynançly bolmak isleýänler üçin ruhany lybaslaryna bürenip, ybadathana girizilen aldawlara we ýigrenji bidüzgünçiliklere garşy berk durmak umytsyz göreşi talap etdi. Mukaddes Kitap iman ölçegi hökmünde kabul edilmedi. Dini azatlyk taglymaty bidgat diýlip atlandyryldy, ony goldaýanlar bolsa ýigrenildi we yzarlanyp gadagan edildi.

“Uzak we agyr çaknyşykdan soň, wepaly az sanly topar, eger-de dönük ybadathana henizem özüni ýalandan we butparazlykdan azat etmekden ýüz öwürse, onuň bilen ähli birleşigi bozmagy karar etdi. Olar Hudaýyň Sözüne boýun boljak bolsalar, aýralygyň mutlak zerurdygyny gördüler. Olar öz janlary üçin heläk ediji ýalňyşlyklara çydap bilmezdiler, hem-de çagalarynyň we olaryň çagalarynyň imanyny howp astyna saljak görelde goýup bilmezdiler. Parahatçylygy we agzybirligi üpjün etmek üçin, Hudaýa wepadarlyk bilen gabat gelýän islendik eglişige taýyndylar; ýöne olar parahatçylygyň özem ýörelgäni pida etmegiň

hasabyna örän gymmat satyn alynjakdygyny duýdular. Eger birlik diňe hakykatyň we dogrulygyny ylalaşyk arkaly gowşadylmagy bilen gazanylyp bilinýän bolsa, onda tapawut hem bolsun, hatda uruş hem.” Beýik Dawalyş, 45.

Papal yzarlamasynyň müň iki ýüz altmyş ýylynyň soňuna golaýlaşylanda “alamatlar” (köplük sanda) bardy; edil butparaz Rimiň hakyky Iýerusalimi müň iki ýüz altmyş günläp depelän döwrüniň ahyryndaky “alamatlar” ýaly, şol “alamatlar” gaçmak üçin alamatlar däl di.

Halasgär Özünüň gelişiniň alamatlaryny berýär, munuň bilen çäklenmän, şol alamatlaryň ilkinjisiniň haçan peýda boljakdygyny hem kesgitleýär: «Şol günleriň muşakgatyndan dessine soň gün garalar, aý öz nuruny bermez, ýyldyzlar gökden gaçar, asmanlaryň güýji sarsar; şondan soň bolsa asmanda Adam Oglunyň alamaty peýda bolar; şonda ýer ýüzünüň ähli tireleri aglarlar we Adam Oglunyň güýç hem beýik şöhrat bilen asman bulutlarynda gelyändigini görerler. Ol perişdelerini surnaýyň uly owazy bilen iberer, olar Onuň saýlananlaryny dünýäniň dört tarapyndan, asmanyň bir ujundan beýleki ujuna çenli ýygnaýlar.»

Papalaryň beýik yzarlamasynyň ahyrynda, Mesih şeýle diýdi: gün garalmaly, aý bolsa öz ýagtysyny bermeli däl. Ondan soň ýyldyzlar asmandan gaçmaly. Ol şeýle diýýär: “Injir agajyndan bir tynsal öwreniň; onuň şahasy entek näzik bolup, ýaprak çykaryp başlanda, tomsuň golaýdygyny bilýärsiňiz. Şonuň ýaly-da, siz hem bularyň hemmesini göreniňizde, Onuň golaýdygyny, gapylaryň agzyndadygyny bilň.” Matta 24:32, 33, margin.

“Mesih Öz gelişiniň alamatlaryny berdi. Ol Özünüň golaýdygyny, hatda gapylaryň önünde durandygyny bilip biljekdigimizi yglan edýär. Bu alamatlary görýänler barada Ol şeýle diýýär: ‘Bu nesil bu zatlaryň hemmesi amala aşýança geçip gitmez.’ Bu alamatlar ýüze çykdy. Indi biz Rebbimiziň gelişiniň golaýdygyny şübhesiz bilýäris. ‘Asman bilen ýer geçip gider,’ diýip Ol aýdýar, ‘emma Meniň sözlerim asla geçip gitmez.’” The Desire of Ages, 631, 632.

Papaly Rimiň Iýerusalimi “üç ýarym ýyllap basgylap depelän” döwrüniň soňuna golaýlanda, Mesihni gelişini tanadan we Millerçi taryhyny başladan birnäçe “alamat” ýüze çykdy. Millerçi taryhy soňky günlerde hut harpy-harpyna çenli gaýtalanmalydyr. “Beýik papalyk yzarlamaýyň soňunda” peýda bolan şol “alamatlar”, butparaz Rimiň miladynyň 66-njy ýylyndan 70-nji ýylyna çenli Iýerusalimi üç ýarym ýyllap basgylap depelän döwrüniň tamamlanşynda peýda bolan “alamatlar” arkaly öňden nusgalandyrylypdy. Şonuň üçin, iki şaýadyň esasynda, häzirki zaman Riminiň taryhynda gaçyp gutulmak duýduryşynyň alamaty bolan beýik ýer titremesiniň sagadynda galdyrylýan tугyň bir “alamaty” bolar; şeýle hem, soňky günlerde häzirki zaman Rimiň yzarlama döwrüniň tamamlanşynda ýüze çykýan köpçülik görnüşindäki “alamatlar” hem bolar.

Bu gözlegimizi indiki makalada dowam etdireris.

Lukanyň 21-nji babyňy okaň. Onda Mesih şeýle duýduryş berýär: “Özüňize seresap boluň, ýürekleriňiz iýip-içmegiň aşa düşgünliginden, serhoşlukdan we bu ýaşayşyň aladalaryndan agyrlaşyp, şol gün duýdarsyz üstüňize gelmesin. Çünki ol tutuş ýer ýüzünde ýaşayanlaryň hemmesiniň üstüne duzak ýaly geler. Şonuň üçin hemişe oýag boluň we dogma ediň, şeýlelikde bu boljak zatlaryň hemmesinden gaçyp gutulmaga hem-de Ynsan Oglunyň huzurynda durmaga laýyk görülersiňiz” (Luka 21:34–36).

“Zaman alamlary dünýämyzde amala aşýar, emma ybadathanalaryň köpüsi, umuman alanynda, ukuda hökmünde görkezilýär. «Ine, giýew gelýär; ony garşylamaga çykyň» diýen ses eşidilende, çyralarynda ýagynyň ýokdugyny bilen akmak gyzlaryň başyndan geçen wakadan biz duýduryş almalydyrys dälmi? Olar ýag satyn almaga giden wagtlarynda bolsa, giýew paýhasly gyzlar bilen toý naharyna girdi, we gapy ýapyldy. Akmak gyzlar toý zalyna ýetip gelenlerinde, garaşylmadyk ret jogabyny aldylar. Toý eýesi: «Men sizi tanamaýaryn» diýip yglan etdi. Olar gijäniň garaňky tümlüğinde, boş köçede, daşarda dik durmaga galdyryldylar.” Manuscript Releases, 15-nji tom, 229.